

Fırın Yapmak Amacıyla Köy İhtiyar Kurulunun Kamulaştırma Yapabileceği

Bu karar; fırın yapmak amacıyla köy ihtiyar kurulunun kamulaştırma yapip yapamayacağı hususuna ilişkindir.

T.C.

DANIŞTAY

6. Daire

Esas : 1986/310

Karar: 1986/559

Tarih: 28.05.1986

ÖZET: 442 s. Köy Kanununda fırın yapımı köyün zorunlu ve isteğe bağlı işleri arasında sayılmamış ise de; insanların temel gıdasını teşkil eden ekmeğin düzenli ve sağlıklı bir şekilde üretilerek köylüye iletilmesinde kamu yararı bulunduğundan, fırın yapmak amacıyla köy ihtiyar kurulu kamulaştırma yapabilir.

(442 sayılı Köy K. m. 13, 14) (2942 sayılı Kamulaştırma K. m. 1, 3) (2709 sayılı Anayasa. m. 46)

KARAR METNİ:

Temyiz İsteminde Bulunan: Köyü Muhtarlığı.

Vekili : Av.

Karşı Taraf :

1-

2-

3-

4-

5-

Vekilleri : Av.

İstemin Özeti : köyü köy içi mevkiindeki taşınmazın 225 m² lik kısmının ekmek fırını yapılması amacıyla kamulaştırılmasına ait 24.4.1985 günlü, 21 s. köy ihtiyar kurulu kararının iptal edilmesine dair İdare Mahkemesinin 28.11.1985 günlü, E: 1985/565; K: 1985/593 s. kararının, köyün ekmek fırınına büyük ihtiyaç duyduğu, işlemde kamu yararı bulunduğu öne sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Savunma verilmemiştir.

Savcı O.D.'nin Düşüncesi: Köyde fırın yapmak gayesiyle davacılara ilişkin taşınmaz malın istimlakıyla ilgili uyuşmazlık hakkında İdare Mahkemesinin kararının, köye hizmet gayesiyle bu tesisin yapılmak istendiği başka bir düşüncelerinin bulunmadığı yolundaki iddialarla temyizden bozulması istenilmiş ise de;

2577 s. Kanunun 46 inci maddesi uyarınca İdare Mahkemesinin nihai kararlarına karşı yapılan temyiz isteminde, öne sürülen hususlar, anılan kanunun 49 uncu maddesinin 1. fıkrasında belirtilen sebeplerden hiçbirisine uymadığından, İdare Mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve kanuni nedenler karşısında, anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

Açıklanan sebeplerle temyiz isteminin reddiyle İdare Mahkemesi kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakimi A.Ö."nün açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra temyiz isteminin süresinde olduğu görülerek işin gereği düşünüldü:

Dava, Köyü köy içi mevkiinde taşınmazın 225 m² lik kısmının ekmek fırını yapılması amacıyla kamulaştırılmasına ait 24.4.1985 günlü, 21 s. köy ihtiyar kurulu kararının iptali dileğiyle açılmış, İdare Mahkemesince köyde ekmek fırını yapımının 442 s. Köy Yasasının 13. ve 14. maddelerinde yer alan ve köyün yapmakla zorunlu olduğu veya isteğe bağlı görevleri arasında yer almadığı gerekçesiyle dava konusu işlem iptal edilmiş, karar davalı köy muhtarlığı tarafından temyiz edilmiştir.

Gerek anayasanın 46 ncı maddesinde, gerekse 2942 s. Kamulaştırma Yasasının 1 nci maddesinde "..... kamu yararının gerektirdiği hallerde" özel mülkiyette bulunan taşınmazların kamulaştırılabileceği öngörülmüştür. Bu kurallara göre, kamulaştırmada ilk koşul kamu yararının varlığı olarak ortaya çıkmakta, kamu yararı kararı kamulaştırma işleminin özünü ve temelini; oluşturmaktadır.

Diğer taraftan, 2942 s. Kamulaştırma Kanunu, köy lehine yapılacak kamulaştırmalarda kamu yararı kararı verecek mercii köy ihtiyar kurulu olarak belirtmekte, 442 s. Köy Yasası da köye ilişkin işleri görmekle aynı mercii görevli ve yetkili kılmaktadır.

Yukarıda anılan 442 s. Yasada köye ilişkin işler yapılması zorunlu ve isteğe bağlı işler olarak ikiye ayrılmış, her gruptaki işler ayrı ayrı sayılmıştır. Ancak bu işler arasında ekmek fırını yapımı bulunmamaktadır.

Yasada ekmek fırını yapımının sayılmamış olması bu için yapılmayacağı anlamını taşımaz. Çünkü yapılması zorunlu ve isteğe bağlı olarak belirlenen görevlersınırlandırıcı nitelikte değil, köylüye ve köy idarelerine yol gösterici birer örnek teşkil etmek üzere yasada yer almıştır.

Olayda ise, nüfusu 2000 in üzerinde bulunan Köyünde şahıs tarafından işletilen bir ekmek fırınının kışın kapatıldığı, kötü hava koşulları yüzünden ulaşımın aksadığı aylarda köyde ekmek sıkıntısının baş gösterdiği, bu sorunun giderilmesi için köyde mevcut ilköğretim okul, ortaokul öğretmenleri ile orman bölge şefliği personelinin ve köy halkından birçok kişinin muhtarlığa başvuruda bulundukları, ekmek fırını yapımı için en uygun yer olarak davacılara ilişkin taşınmazın belirlendiği. 5000 m² yüzölçümlü taşınmazın 225 m² sinin bu amaçla kamulaştırılmasına karar verildiği temyiz dosyası içinde yer alan belgelerin incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bu durumda, insanların temel gıdasını teşkil eden ekmeğin düzenli ve sağlıklı bir şekilde üretilerek köylüye iletilmesi amacıyla ekmek fırını yerinin sağlanarak hizmetin yürütülmesi köyün ve köylünün müşterek yararına olacağı, başka bir deyişle bu işin gerçekleştirilmesinde kamu yararı bulunduğu açıkça ortadadır.

Kaldı ki söz konusu hizmetin yalnızca Köy Kanununda sayılmamış olması sebebiyle işlemin iptali yolundaki gerekçeyi 442 s. kanunun yürürlüğe girdiği 1924 yılından bu yana geçen sürede köylerde meydana gelen ekonomik ve sosyal gelişmelere koşturarak olarak çoğalan, yeni ortaya çıkan ve gelişen ihtiyaçların varlığı gerçeği ile de bağdaştırmak olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan sebeplerle İdare Mahkemesinin temyize konu 28.11.1985 günlü, E: 1985/565; K: 1985/593 s. kararının bozulmasına; uyuşmazlığın hukuki niteliği ve dava dosyasında yer alan bilgi ve belgeler dava hakkında karar vermeye yeterli görüldüğünden. 2577 s. İdari Yargılama Usulü Yasasının 49. maddesinin 2. bendi uyarınca işin esasının incelenmesine geçilerek yukarıda belirtilen gerekçelerle davanın reddine, peşin alınan yargılama giderinin davacılar üzerinde bırakılmasına, 5500 TL avukatlık ücretinin davacılarından alınarak davalı idareye verilmesine, 3000 TL temyiz harcı ile 1000 TL temyiz posta giderinin karşı taraftan alınarak temyiz isteminde bulunana verilmesine,

28.5.1986 tarihinde **oybirliğiyle** karar verildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA